

Stad van Verloren Zielen

Lees ook van Cassandra Clare:

Kronieken van de Onderwereld

Stad van Beenderen

Stad van Vuur

Stad van Glas

Stad van Gevallen Engelen

Stad van Hemelse Vlammen

De Helse Creaties

De IJzeren Engel

De IJzeren Prins

De IJzeren Prinses

De kronieken van Bane

De Duistere Machten

Vrouw Middernacht

KRONIEKEN VAN DE ONDERWERELD

DEEL 5

Stad van
Verloren Zielen

CASSANDRA CLARE

Vertaald door Elsbeth Witt

moon

Voor Nao, Tim, David en Be

Eerste druk 2013
Achtste druk 2017

Oorspronkelijke titel: *The Mortal Instruments – City of Lost Souls*
Oorspronkelijk uitgegeven door: Margaret K. McElderry Books, 2012
© Cassandra Clare, 2012
© Vertaling uit het Engels: Elsbeth Witt, 2013
© Nederlandse uitgave: Moon, Amsterdam 2013
© Omslagillustratie Mila Fürstová
Gebruik omslagbeeld met toestemming van Walker Books Ltd, London SE115HJ www.walker.co.uk
Omslagontwerp Baqup
Typografie: ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 488 4106 6
ISBN 978 90 443 4238 3 (e-book)
NUR 285, 334

www.uitgeverijmoon.nl
www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Moon is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Geen man kiest het kwaad omdat het kwaad is. Hij verwacht het slechts met geluk, het goede dat hij nastreeft.

– Mary Wollstonecraft

Proloog

Simon staarde verslagen naar de voordeur van zijn huis.

Hij had nooit een ander thuis gekend. Dit was de plek waar zijn ouders hem naartoe hadden gebracht toen hij geboren was. Tussen de muren van dit rijtjeshuis in Brooklyn was hij opgegroeid. Onder de schaduw van deze bomen had hij 's zomers op straat gespeeld. In de winter hadden ze sleeën gemaakt van vuilnisbakdeksels. Nadat zijn vader was overleden, had zijn familie in dit huis *sjivve* gezeten, de zeven dagen rouw van het joodse geloof. Op deze plek had hij Clary voor het eerst gekust.

Hij had zich nooit kunnen voorstellen dat er een dag zou komen dat de deur van dit huis voor hem gesloten zou zijn. De laatste keer dat hij zijn moeder had gezien, had ze hem een monster genoemd en gebeden dat hij weg zou gaan. Hij had haar met een betovering laten vergeten dat hij een vampier was, maar hij had niet geweten hoelang de betovering zou duren. Terwijl hij in de koude herfstlucht voor zich uit staarde, wist hij dat het niet lang genoeg had geduurd.

De deur was bedekt met allerlei tekens. Er waren davidsterren op geveerd en Simon zag dat het symbool voor *chai* – leven – in het hout was gekerfd. Aan de deurknop en de klopper waren tefillin, joodse gebedsriemen, vastgemaakt. Een *hamasa*, de hand van God, bedekte het kijkgaatje.

Verbijsterd legde hij zijn hand op de metalen mezoza aan de rand van de deurpost. Hij zag rook opstijgen van de plek waar zijn hand het heilige object raakte, maar hij voelde niets. Geen

pijn. Slechts een verschrikkelijk lege gevoelloosheid, die langzaam overging in kille woede.

Hij schopte tegen de deur en hoorde het geluid echoën door het huis. 'Mam!' schreeuwde hij. 'Mama, ik ben het!'

Er kwam geen antwoord. Hij hoorde wel grendels die dicht werden geschoven. Zijn buitengewone gehoor had zijn moeders voetstappen en haar ademhaling herkend, maar ze zei niets. Hij rook bijtende angst en paniek, zelfs door het hout heen. 'Mam!' Zijn stem sloeg over. 'Mam, dit is belachelijk! Laat me naar binnen! Ik ben het, Simon!'

De deur trilde, alsof ze ertegenaan schopte. 'Ga weg!' Haar stem klonk hees en onherkenbaar van angst. 'Moordenaar!'

'Ik vermoord geen mensen.' Simon leunde met zijn hoofd tegen de deur. Hij kon de deur waarschijnlijk wel intrappen, maar wat had dat voor zin? 'Dat heb ik je toch verteld? Ik drink dierenbloed.'

'Jij hebt mijn zoon vermoord,' zei ze. 'Jij hebt hem vermoord en hem vervangen door een monster.'

'Ik bèn jouw zoon...'

'Jij hebt zijn gezicht en spreekt met zijn stem, maar jij bent hem niet! Jij bent Simon niet!' Ze gilte nu bijna. 'Ga weg van mijn huis voordat ik je vermoord, monster!'

'Becky,' zei hij. Zijn wangen waren nat. Hij veegde zijn handen over zijn gezicht en zag dat ze rood waren. Zijn tranen waren van bloed. 'Wat heb je Becky verteld?'

'Blijf uit de buurt van je zus!' Simon hoorde iets vallen binnen, alsof ze iets om had gestoten.

'Mam,' zei hij weer, maar dit keer lukte het hem niet om zijn stem te verheffen. Het kwam eruit als een hees gefluister. Zijn hand begon te bonzen. 'Ik moet het weten... is Becky daar? Mam, doe de deur open. Alsjeblieft...'

'Blijf bij Becky uit de buurt!' Hij kon horen dat ze wegliep van de voordeur. Toen hoorde hij het onmiskenbare gepiep van de keukendeur en het gekraak van de linoleum vloer. Het geluid

van een la die openging. Ineens zag hij voor zich hoe zijn moeder een mes pakte.

Voordat ik je vermoord, monster.

De gedachte bracht hem weer bij zijn positieven. Als ze naar hem uithaalde, zou het teken op komen zetten. Het zou haar vernietigen, zoals het Lilith had vernietigd.

Hij liet zijn hand zakken en liep langzaam achteruit. Hij struikelde de trap af en liep over de stoep totdat hij bij de stam kwam van een van de grote bomen die de straat in schaduw hulden. Hij bleef staan en staarde naar de voordeur van zijn huis, getekend en misvormd door de symbolen van zijn moeders haat voor hem.

Nee, dacht hij. Ze haatte hem niet. Ze dacht dat hij dood was. Wat zij haatte, was iets wat niet bestond. *Ik ben niet wat zij zegt dat ik ben.*

Hij wist niet hoelang hij daar was blijven staan als zijn telefoon niet over was gegaan. Hij voelde het apparaat trillen in zijn broek.

Hij stak zijn hand automatisch in zijn zak. Toen hij de telefoon naar zijn oor bracht, zag hij dat de voorkant van de meezoeza – in elkaar overlopende davidsterren – in de palm van zijn hand gebrand zat. Hij nam de telefoon in zijn andere hand. ‘Hallo?’

‘Simon?’ Het was Clary. Het klonk alsof ze buiten adem was. ‘Waar ben je?’

‘Thuis,’ zei hij. Hij was even stil. ‘Mijn moeders huis,’ voegde hij eraan toe. Zijn stem klonk hol en ver weg, alsof het zijn eigen stem niet was. ‘Waarom ben je niet op het Instituut? Gaat alles goed met iedereen?’

‘Dat is het nou juist,’ zei ze. ‘Net nadat jij weg was, kwam Maryse terug van het dak, waar Jace had moeten staan. Er was niemand.’

Simon kwam in beweging. Zonder dat hij het doorhad, liep hij in de richting van de metro. Als een mechanische pop. ‘Wat bedoel je, er was niemand?’

‘Jace was weg,’ zei ze, en hij hoorde de pijn in haar stem. ‘En Sebastian ook.’

Simon bleef staan in de schaduw van een boom met kale takken. ‘Maar Sebastian was dood. Hij is dood, Clary...’

‘Vertel jij me dan maar waarom zijn lichaam er niet is,’ zei ze. Haar stem sloeg over. ‘Er was alleen bloed en gebroken glas. Ze zijn allebei weg, Simon. Jace is weg...’

DEEL I

Geen slechtere engel

Liefde is een geest die ons bijstaat; Liefde is een duivel: geen slechtere Engel dan de Liefde.

William Shakespeare, *Love's Labour's Lost*

TWEE WEKEN LATER

I

De laatste Raadsvergadering

‘Hoelang duurt de uitspraak nog, denk je?’ vroeg Clary. Ze had geen idee hoelang ze al aan het wachten waren, maar het voelde als tien uur. Isabelle had geen klokken in haar roze poederdonslaapkamer. Wel overal kleren, stapels boeken, wapens, een overvolle glinsterende make-up tafel, gebruikte haarborstels en open laden waar kanten ondergoed, panty’s en boa’s uit puilden. Het leek wel alsof ze backstage was bij de musical *La Cage Aux Folles*, maar in de afgelopen twee weken was Clary hier zoveel geweest, dat ze zich op haar gemak was gaan voelen in de glinsterende rotzooi.

Isabelle stond bij het raam met Church in haar armen. Afwezig aaide ze de kop van de kat. Church staarde naar haar met zijn onheilspellende gele ogen. Buiten woedde een stevige novemberstorm en de regen sloeg als doorzichtige verf tegen de ramen. ‘Niet veel langer nu,’ zei ze langzaam. Ze droeg geen make-up, waardoor ze jonger leek. Haar ogen waren groter. ‘Vijf minuten of zo.’

Clary zat op Izzy’s bed tussen een hele hoop tijdschriften en een stapel ratelende serafijnendolken. Ze slikte de bittere smaak in haar mond weg. *Ik ben zo terug. Vijf minuten.*

Dat was het laatste wat ze had gezegd tegen de jongen van wie ze meer hield dan van wie dan ook in de hele wereld. Nu was ze bang dat dit het laatste was wat ze ooit tegen hem had gezegd.

Clary herinnerde zich het moment nog precies. Het dakterras. De kristalheldere oktobernacht, de sterren die ijszig wit

brandden tegen de wolkeloze zwarte lucht. De tegels besmeurd met zwarte runen, wondvocht en bloed. Jace' mond op die van haar, de enige warmte in een rillende wereld. Het gevoel van de Morgenstern-ring om haar nek. *De liefde, die de zon en andere sterren drijft*. Hoe ze zich omdraaide om nog een keer naar hem te kijken, terwijl de lift haar de schaduwen van het gebouw in zoog. In de lobby hadden de anderen gestaan. Ze had haar moeder, Luke en Simon omhelsd, maar een gedeelte van haar was, zoals altijd, nog steeds bij Jace geweest, zwevend boven de stad op het dak, met zijn tweeën in de koude, schitterende elektrische stad.

Maryse en Kadir waren in de lift gestapt. Ze gingen naar het dak om Jace op te halen en om de restanten van Liliths ritueel te zien. Na tien minuten kwam Maryse alleen terug. Toen de deuren open waren geschoven en Clary haar witte, bezorgde gezicht had gezien, had ze het geweten.

Wat er toen gebeurde, had een droom geleken. De schaduwjagers in de lobby waren op Maryse af gerend. Alec had zich losgetrokken van Magnus, en Isabelle was opgesprongen. Witte lichtflitsen hadden als zachte explosies van camera's bij een plaats delict door de duisternis gesneden toen de serafijnendolken een voor een de schaduwen verlichtten. Clary had zich een weg door de menigte gebaad en het verhaal in stukjes gehoord. De tuin op het dak was leeg. Jace was weg. De glazen doods-kist waar Sebastian in had gelegen was opengeslagen. Er lag overal glas. Vers bloed drupte van het voetstuk waar de kist op had gestaan.

De schaduwjagers beslisten snel wat er moest gebeuren. Ze zouden zich om het gebouw heen verspreiden en het gebied doorzoeken. Magnus was er ook. Er spatten blauwe vonken van zijn handen. Hij wendde zich tot Clary en vroeg haar of ze iets had waarmee hij Jace zou kunnen opsporen. Verward gaf ze hem de Morgenstern-ring. Ze liep naar de hoek van de lobby om Simon te bellen. Ze had haar telefoon nog maar net dicht-

geklapt toen een stem van een schaduwjager boven de rest uit kwam. 'Opsporen? Dat werkt alleen als hij nog leeft. Met zoveel bloed is dat niet heel waarschijnlijk...'

Op de een of andere manier was dat de druppel. De onderkoeling, vermoeidheid en shock eisten hun tol en ze voelde hoe haar knieën het begaven. Haar moeder ving haar voordat ze de grond raakte. Daarna werd alles één groot, zwart waas. Ze werd de volgende ochtend wakker in haar bed bij Luke thuis. Ze zat rechtoverend en haar hart bonsde in haar keel. Ze wist zeker dat ze een nachtmerrie had gehad.

Terwijl ze uit bed klom, vertelden de blauwe plekken op haar armen en benen en de afwezigheid van haar ring een ander verhaal. Ze trok een spijkerbroek en een capuchontrui aan en strompelde naar de woonkamer. Daar zaten Jocelyn, Luke en Simon. Ze keken somber. Ze hoefde het niet eens te vragen, maar ze deed het toch. 'Hebben ze hem gevonden? Is hij terug?'

Jocelyn stond op. 'Lieverd, hij wordt nog steeds vermist...'

'Maar niet dood? Ze hebben geen lichaam gevonden?' Ze plofte naast Simon neer op de bank. 'Nee, hij is niet dood. Ik zou het weten als hij dood was.'

Ze herinnerde zich hoe Simon haar hand vasthield, terwijl Luke vertelde wat ze wel wisten: dat Jace nog steeds weg was. En Sebastian ook. Het slechte nieuws was dat het bloed op het voetstuk van Jace was. Het goede nieuws was dat het veel minder was dan ze in eerste instantie hadden gedacht, omdat het vermengd was met water uit de kist. Ze dachten nu dat het heel goed mogelijk was dat hij het had overleefd, wat er ook gebeurd was.

'Maar wat is er gebeurd?' vroeg ze.

Luke schudde zijn hoofd. Zijn blauwe ogen stonden somber. 'Dat weet niemand, Clary.'

Het voelde alsof haar bloed was vervangen door ijswater. 'Ik wil helpen. Ik wil iets doen. Ik wil niet stilzitten terwijl Jace vermist is.'

‘Daar zou ik me geen zorgen over maken,’ zei Jocelyn grimmig. ‘De Kloof wil jou zien.’

Onzichtbaar ijs kraakte in Clary’s gewrichten en pezen toen ze opstond. ‘Prima. Maakt mij niet uit. Ik zeg wat ze willen horen, zolang zij Jace maar vinden.’

‘Jij zult zeggen wat ze willen, omdat zij het levenszwaard hebben.’ Jocelyn klonk wanhopig. ‘O, lieverd. Het spijt me zo.’

En nu, na twee weken van herhaaldelijke getuigenverklaringen, nadat er talloze getuigen waren opgeroepen, nadat ze het levenszwaard meer dan tien keer had vastgehouden, zat Clary in Isabelles slaapkamer en wachtte ze tot de Raad over haar lot beslist had. Ze kon zich nog goed herinneren hoe het voelde om het levenszwaard vast te houden. Het was alsof kleine vishaakjes zich vastzetten in haar huid en de waarheid uit haar trokken. Ze had geknield, het zwaard vastgehouden in de cirkel van de Sprekende Sterren en had haar eigen stem alles horen vertellen aan de Raad. Hoe Valentijn de engel Raziël had opgeroepen en hoe ze de macht over de engel had gekregen door zijn naam in het zand uit te vlakken en haar eigen naam eroverheen te schrijven. Ze had verteld hoe de engel haar één wens had gegeven en hoe ze die had gebruikt om Jace uit de dood te doen herrijzen. Ze had hun verteld hoe Lilith bezit had genomen van Jace en van plan was geweest om Simons bloed te gebruiken om Sebastian, Clary’s broer, die Lilith als haar eigen zoon beschouwde, weer tot leven te wekken. Hoe Simons teken van Kaïn Lilith had vernietigd en dat ze hadden gedacht dat Sebastian ook was vernietigd en niet langer een gevaar vormde.

Clary zuchtte en klapte haar telefoon open om te kijken hoe laat het was. ‘Ze zijn daar nu al een uur,’ zei ze. ‘Is dat normaal? Is het een slecht teken?’

Isabelle liet Church los, die miauwde. Ze liep naar het bed en ging naast Clary zitten. Isabelle zag er nog slanker uit dan normaal. Ze was net als Clary afgevallen in de afgelopen weken, maar zag er toch chic uit in haar zwarte skinny jeans en een

strak grijs fluwelen topje. Haar mascara was uitgelopen. Clary zag er altijd uit als een wasbeer met uitgelopen make-up, maar Izzy leek een Franse filmster. Ze strekte haar armen uit en de bedeltjes aan haar armband van elektron rinkelden. 'Nee, dat is geen slecht teken,' zei ze. 'Het betekent gewoon dat ze veel te bespreken hebben.' Ze draaide de Lightwood-ring rond aan haar vinger. 'Het komt wel goed. Je hebt de wet niet overtreden. Dat is een belangrijk detail.'

Clary zuchtte. Zelfs de warmte van Isabelles schouder naast die van haar kon het ijs in haar aderen niet laten smelten. Ze wist dat ze technisch gesproken geen wetten had overtreden, maar ze wist ook dat de Kloof woedend op haar was. Een schaduwjager mocht geen doden tot leven wekken. Een engel mocht dat wel. Toch hadden zij en Jace besloten om niemand te vertellen dat ze Jace' leven had gewenst.

Nu het bekend was, stond de Kloof op zijn kop. Clary wist dat ze haar wilden straffen, al was het maar omdat haar beslissing zulke rampzalige gevolgen had gehad. Ergens wilde ze ook dat ze haar zouden straffen. Dat ze haar botten zouden breken, haar nagels eruit zouden trekken. Dat de Stille Broeders haar hersenen zouden doorspitten met hun messcherpe gedachten. Een soort duivels akkoord. Haar eigen pijn in ruil voor Jace' veilige terugkeer. Het zou haar helpen met haar schuldgevoel. Zij had Jace op het dak achtergelaten. Al hadden Isabelle en de anderen haar honderd keer verteld dat het niet haar schuld was. Ze hadden allemaal gedacht dat hij daar veilig was en als Clary daar was gebleven, was ze nu waarschijnlijk ook vermist geweest.

'Hou op,' zei Isabelle. Heel even wist Clary niet of Isabelle tegen haar of tegen de kat praatte. Church deed wat hij meestal deed als je hem aan zijn lot overliet. Hij lag op zijn rug met zijn vier poten in de lucht. Hij deed alsof hij dood was, om zijn eigenaar zo een schuldgevoel te bezorgen. Maar toen veegde Isabelle haar zwarte haar opzij en zag Clary dat ze het tegen haar had, niet tegen de kat.

‘Waar moet ik mee ophouden?’

‘Met die morbide gedachten over alle vreselijke dingen die er met je gaan gebeuren, of waarvan je wilt dat ze gebeuren omdat jij nog leeft en Jace... vermist wordt.’ Isabelles stem sloeg over als een langspeelplaat met krassen. Ze had het nooit over Jace op die manier. Zij en Alec wilden er niet aan denken dat hij dood zou kunnen zijn. En Isabelle was nooit boos geweest op Clary omdat ze zo’n enorm geheim had achtergehouden. Isabelle had het eigenlijk de hele tijd voor haar opgenomen. Ze had Clary elke dag opgewacht bij de deur van de raadszaal en haar stevig bij haar arm gepakt en langs alle groepjes starende, roddelende schaduwjagers geleid. Ze had eindeloos lange ondervragingen bijgewoond en gemene blikken geworpen op iedereen die ook maar in Clary’s richting keek. Clary was verbijsterd geweest. Ze was nooit heel close geweest met Isabelle. Ze waren allebei meisjes die meer op hun gemak waren bij jongens dan bij andere meisjes. Maar Isabelle week niet van haar zijde. Dit verbaasde Clary, maar ze was ook dankbaar.

‘Ik kan het niet helpen,’ zei Clary. ‘Als ik mee mocht op patrouille, als ik ook maar iets mocht doen, dan zou het denk ik niet zo erg zijn.’

‘Ik weet het niet.’ Isabelle klonk bezorgd. De afgelopen twee weken waren zij en Alec uitgeput en met grijze gezichten van vermoeidheid teruggekomen van patrouilles en zoektochten van zestien uur of langer. Toen Clary erachter kwam dat ze zelf niet naar Jace mocht zoeken en moest wachten totdat de Raad had besloten wat ze gingen doen, had ze een gat in haar slaapkamerdeur getrapt. ‘Soms lijkt het zo nutteloos,’ voegde Isabelle eraan toe.

Een ijskoude rilling trok door Clary’s botten. ‘Bedoel je dat je denkt dat hij dood is?’

‘Nee, dat denk ik niet. Ik bedoel dat ik denk dat hij niet in New York is.’

‘Maar ze zoeken toch ook in andere steden?’ Clary legde haar

hand op haar hals en vergat dat de Morgenstern-ring daar niet langer hing. Magnus probeerde Jace nog steeds op te sporen, al had dat tot nu toe niets opgeleverd.

‘Natuurlijk.’ Isabelle pakte nieuwsgierig het kleine zilveren belletje dat nu om Clary’s nek hing in plaats van de ring. ‘Wat is dat?’

Clary aarzelde. Het belletje was een cadeau geweest van de koningin van Seelie. Nee, dat was niet helemaal waar. De koningin van de elfen gaf geen cadeaus. De bel was bedoeld om aan de koningin van Seelie te laten weten dat Clary haar hulp nodig had. Clary merkte dat haar hand er de laatste tijd steeds vaker naartoe dwaalde, nu er steeds meer dagen voorbijgingen zonder teken van Jace. Het enige wat Clary tegenhield, was dat ze wist dat de koningin van Seelie nooit iets gaf zonder iets vreselijks terug te willen.

Voordat Clary Isabelle kon antwoorden, ging de deur open. De meisjes gingen allebei kaarsrecht zitten. Clary kneep zo hard in een roze kussen dat de diamantjes die erop zaten in haar huid sneden.

‘Hé.’ Een slanke jongen liep de kamer in en sloot de deur. Alec, Isabelles oudere broer, droeg de kleding van de Raad: een zwarte mantel met zilveren runen, die nu openhing. Eronder droeg hij een spijkerbroek en een zwart T-shirt met lange mouwen. Door al het zwart leek zijn huid nog bleker en leken zijn kristalblauwe ogen nog blauwer. Zijn haar was zwart en steil als dat van zijn zus en kwam tot net boven zijn kaaklijn. Hij had zijn lippen op elkaar geperst, waardoor zijn mond een dunne streep werd.

Clary’s hart begon hard te bonzen. Alec keek niet al te vrolijk. Hij had vast geen goed nieuws.

Isabelle sprak als eerste. ‘Hoe ging het?’ zei ze zachtjes. ‘Wat is de uitspraak?’

Alec liep naar de make-up tafel en ging omgekeerd op de stoel zitten, zodat hij over de rugleuning heen naar Izzy en Clary kon

kijken. Op elk ander moment was dit komisch geweest. Alec was heel lang. Hij had lange benen en hij vouwde zichzelf op zo'n ongemakkelijke manier om de stoel heen dat het een meubelstuk uit een poppenhuis leek.

'Clary,' zei hij. 'Jia Penhallow heeft een uitspraak gedaan. Je wordt nergens van beschuldigd. Je hebt geen wetten overtreden en Jia vindt dat je al genoeg gestraft bent.'

Isabelle slaakte een diepe zucht en glimlachte. Heel even voelde Clary een golf van opluchting door de laag ijs van haar gevoelens heen spoelen. Ze werd niet gestraft, ze werd niet opgesloten in de Stille Stad, waar ze Jace niet zou kunnen helpen. Luke, die als vertegenwoordiger van de weerwolven bij de uitspraak aanwezig was geweest, had beloofd om Jocelyn te bellen zodra het voorbij was, maar Clary greep toch naar haar telefoon. Ze wilde haar moeder zo graag zelf het goede nieuws vertellen.

'Clary,' zei Alec terwijl ze haar telefoon openklapte. 'Wacht.'

Ze keek naar hem. Hij keek nog steeds zo ernstig als een begrafenisondernemer. Clary kreeg een raar voorgevoel en legde haar telefoon weer op het bed. 'Alec... wat is er?'

'Het was niet jouw uitspraak waar de Raad zo lang over deed,' zei Alec. 'Er werd ook over iets anders gesproken.'

Het ijsgevoel was terug. Clary rilde. 'Jace?'

'Niet bepaald.' Alec leunde voorover en vouwde zijn handen om de stoel. 'Vanochtend vroeg kwam er een rapport van het Instituut in Moskou. De waaklijnen bij Wrangleiland zijn gisteren vernietigd. Ze hebben er een reparatieteam op afgestuurd, maar als zulke belangrijke waaklijnen zo lang niet werken, dan heeft dat prioriteit voor de Raad.'

Waaklijnen dienden, zoals Clary het had begrepen, als een soort magisch hekkensysteem. Ze omringden de aarde en waren door de eerste generatie schaduwjagers opgezet. Ze konden wel omzeild worden door demonen, maar niet gemakkelijk. Ze hielden het merendeel weg en voorkwamen daarmee dat de wereld overspoeld zou worden door een gigantische demonenin-

vasie. Ze herinnerde zich iets wat Jace ooit tegen haar had gezegd, het voelde als jaren geleden: *Vroeger waren er af en toe kleine demoneninvasies, die gemakkelijk tegen te houden waren. Maar de laatste jaren glippen er steeds meer langs de waaklijnen.*

‘Nou, dat is erg,’ zei Clary, ‘maar ik snap niet wat dit te maken heeft met...’

‘De Kloof heeft zijn prioriteiten,’ onderbrak Alec haar. ‘Zoeken naar Jace en Sebastian was de afgelopen twee weken hun belangrijkste prioriteit. Maar ze hebben alles afgezocht en de benedenlingen hebben ook geen idee waar ze kunnen zijn. Het lukt Magnus niet om ze op te sporen. Elodie, de vrouw die de echte Sebastian Verlac heeft opgevoed, zegt dat niemand contact met haar heeft gezocht. Niet dat we dat hadden verwacht. Onze spionnen zien geen ongebruikelijke activiteiten bij de leden van Valentijns oude Cirkel. En de Stille Broeders zijn er nog niet achter wat het ritueel van Lilith had moeten doen en of het gelukt is of niet. Bijna iedereen denkt dat Sebastian – die ze nu Jonathan noemen – Jace ontvoerd heeft, maar dat is niet iets wat we nog niet wisten.’

‘En nu?’ zei Isabelle. ‘Wat betekent dat? Nog meer zoektochten? Nog meer patrouilles?’

Alec schudde zijn hoofd. ‘Ze hebben het niet over het uitbreiden van de zoektocht gehad,’ zei hij zachtjes. ‘Het heeft minder prioriteit. Het is al twee weken geleden en ze hebben nog niets gevonden. De speciale eenheden die over waren gekomen uit Idris worden naar huis gestuurd. De situatie met de waaklijnen heeft nu prioriteit. Bovendien zitten ze midden in gevoelige onderhandelingen over de Wetten en de nieuwe samenstelling van de Raad. Er moeten een nieuwe consul en een nieuwe inquisiteur komen en er moet worden vastgesteld hoe we met benedenlingen omgaan. Ze willen niet afgeleid worden.’

Clary staarde voor zich uit. ‘Ze willen niet dat de verdwijning van Jace hen afleidt? Terwijl ze alleen een paar stomme Oude Wetten moeten aanpassen? Geven ze het op?’

‘Ze geven het niet op...’

‘Alec,’ zei Isabelle fel.

Alec haalde diep adem en legde zijn handen op zijn gezicht. Hij had lange vingers, net als Jace. Er zaten veel littekens op, net als op die van Jace. Het teken van het oog van de schaduwjagers sierde de rug van zijn rechterhand. ‘Clary, voor jou, voor óns, is het zoeken naar Jace het belangrijkste. Voor de Kloof draait het om het zoeken naar Sebastian. Ook naar Jace, maar voornamelijk naar Sebastian. Hij is het gevaar. Hij heeft de waaklijnen van Alicante vernietigd. Hij is een massamoordenaar. Jace is...’

‘Gewoon een schaduwjager,’ zei Isabelle. ‘Doodgaan en vermist raken is normaal voor ons.’

‘Hij krijgt wat meer waardering dan normaal omdat hij de held van de Levensoorlog was,’ zei Alec. ‘Maar de Kloof was duidelijk: de zoektocht gaat op kleine schaal door en voorlopig kunnen we niets anders doen dan wachten. Ze verwachten dat Sebastian de volgende stap zal zetten. In de tussentijd is het geen prioriteit voor de Kloof. Ze verwachten van ons dat we ons normale leven proberen op te pakken.’

Ons normale leven? Clary kon het niet geloven. Een normaal leven zonder Jace?

‘Dat zeiden ze ook nadat Max was gestorven,’ zei Izzy. Er zaten geen tranen in haar zwarte ogen. Ze brandden van woede. ‘Dat we ons verdriet sneller zouden verwerken als we gewoon verdergingen met ons normale leven.’

‘Ze bedoelen het goed,’ zei Alec van achter zijn vingers.

‘Zeg dat maar tegen papa. Is hij überhaupt teruggekomen uit Idris voor de vergadering?’

Alec schudde zijn hoofd en liet zijn handen vallen. ‘Nee. Misschien is het een troost om te weten dat er een hoop mensen bij de vergadering waren die kwaad werden en wilden dat we op volle kracht naar Jace bleven zoeken. Magnus, natuurlijk, en Luke, consul Penhallow en zelfs broeder Zacharias. Maar het had geen zin.’

Clary keek hem ernstig aan. 'Alec,' zei ze. 'Voel jij niet iets?'

Alecs ogen werden groter en donkerder en heel even herinnerde Clary zich de jongen die haar had gehaat toen ze voor het eerst op het Instituut kwam. De jongen met de afgekloven nagels en de gaten in zijn trui, die altijd geïrriteerd was. 'Ik weet dat je overstuur bent, Clary,' zei hij vinnig, 'maar als je beweert dat Iz en ik minder om Jace geven dan jij, dan...'

'Dat bedoel ik niet,' zei Clary. 'Ik heb het over jullie *parabatai*-band. Ik las over de ceremonie in de *Codex*. Ik weet dat dit jullie aan elkaar verbindt. Jij kunt dingen voelen die met Jace te maken hebben. Dingen die jou helpen in een gevecht. Dus wat ik bedoel is... kun jij voelen of hij nog leeft?'

'Clary.' Isabelle klonk bezorgd. 'Ik dacht dat je niet...'

'Hij leeft nog,' zei Alec zachtjes. 'Denk je dat ik nog normaal zou functioneren als dat niet zo was? Er is wel iets mis. Dat voel ik wel. Maar hij ademt nog.'

'Kan dat betekenen dat hij gevangen wordt gehouden?' zei Clary bijna fluisterend.

Alec keek door de ramen naar de grijze deken van regen. 'Misschien. Ik kan het niet uitleggen. Ik heb nog nooit zoiets gevoeld.'

'Maar hij leeft.'

Alec keek haar strak aan. 'Dat weet ik zeker.'

'Dan kan de Raad oprotten met zijn prioriteiten. Wij vinden hem zelf wel,' zei Clary.

'Clary... als dat mogelijk was... denk je dan niet dat we dat al...' begon Alec.

'We deden wat de Kloof van ons verwachtte,' zei Isabelle. 'Zoektochten, patrouilles. Er zijn andere manieren.'

'Manieren die de Wet overtreden, bedoel je,' zei Alec. Hij klonk aarzelend. Clary hoopte dat hij het motto van de schaduwjagers niet ging herhalen: *Sed lex, dura lex*. 'De Wet is hard, maar het is de Wet.' Ze zou het niet aankunnen.

'De koningin van Seelie heeft me iets aangeboden,' zei Clary.

‘Op het vuurwerkfeest in Idris.’ De herinnering aan die avond en hoe gelukkig ze was geweest, zorgde voor een steek in haar hart. Ze moest even pauzeren en weer op adem komen. ‘Ik kan met haar in contact komen.’

‘De koningin van het elfenvolk geeft je nooit zomaar iets.’

‘Dat weet ik. Ik ben bereid om de consequenties te aanvaarden.’ Clary herinnerde zich de woorden van het elfenmeisje dat haar het belletje had gegeven. *Je zou alles doen om hem te redden, wat het je ook kost, wat je de hel of de hemel ook verschuldigd zou zijn, of niet soms?* ‘Ik wil wel dat een van jullie met me meegaat. Ik spreek de elfentaal niet goed genoeg. En als er iemand bij me is, kan de schade beperkt worden, wat die ook is. Maar als er iets is wat zij kan doen...’

‘Ik ga wel met je mee,’ zei Isabelle onmiddellijk.

Alec keek zijn zus boos aan. ‘We hebben al met het elfenvolk gepraat. De Raad heeft hen uitgebreid ondervraagd. En ze kunnen niet liegen.’

‘De Raad heeft gevraagd of ze wisten waar Jace en Sebastian waren,’ zei Clary. ‘Niet of ze bereid waren om te zoeken. De koningin van Seelie wist alles over mijn vader, ze wist over de engel die hij had opgeroepen en gevangenhield, ze kende de waarheid over mijn afkomst en die van Jace. Ik denk dat er niet veel gebeurt in deze wereld waar ze niets van weet.’

‘Dat is waar,’ zei Isabelle, die hoopvol klonk. ‘Je weet dat je elfen precies de juiste vraag moet stellen om een antwoord te krijgen, Alec. Ze zijn moeilijk te ondervragen, ook al moeten ze de waarheid vertellen. Een gunst is weer iets anders.’

‘Het is levensgevaarlijk,’ zei Alec. ‘Als Jace wist dat ik Clary naar de koningin van Seelie zou laten gaan, dan...’

‘Dat kan me niets schelen,’ zei Clary. ‘Hij zou het ook voor mij doen. Dat weten jullie ook. Als ik vermist zou worden...’

‘Zou hij de hele wereld afbranden totdat hij jou uit de as kon graven. Dat weet ik,’ zei Alec. Hij klonk vermoeid. ‘Denk je dan niet dat ik dat niet wil doen? Ik probeer gewoon...’

‘Een oudere, verstandige broer te zijn,’ zei Isabelle. ‘Ik snap het.’

Alec keek alsof hij moeite moest doen om zichzelf te beheersen. ‘Als er iets met jou gebeurt, Isabelle... na Max, en Jace...’

Izzy sprong op, liep naar Alec en sloeg haar armen om hem heen. Hun donkere haar liep in elkaar over. Het had precies dezelfde kleur. Isabelle fluisterde iets in haar broers oor. Clary voelde een steek van jaloezie. Ze had altijd een broer gewild. En die had ze nu. Sebastian. Het was alsof je altijd een puppy had gewild en in plaats daarvan een hellehond had gekregen. Ze zag hoe Alec vriendschappelijk aan het haar van zijn zus trok en haar daarna losliet. ‘We gaan allemaal,’ zei hij. ‘Maar ik moet Magnus vertellen wat we gaan doen. Dat is wel zo eerlijk.’

‘Wil je mijn telefoon lenen?’ zei Isabelle, die het versleten roze ding naar hem uitstak.

Alec schudde zijn hoofd. ‘Hij wacht beneden met de anderen. Jij moet ook iets verzinnen voor Luke, Clary. Ik denk dat hij verwacht dat je met hem mee naar huis gaat. En hij zei dat je moeder hier echt helemaal kapot van is.’

‘Ze denkt dat het haar schuld is dat Sebastian bestaat.’ Clary stond op. ‘Ook al dacht ze al die jaren dat hij dood was.’

‘Het is niet haar schuld.’ Isabelle pakte haar gouden zweep van de muur en sloeg die om haar pols, zodat het leek alsof ze een hele rij glinsterende armbanden droeg. ‘Niemand neemt het haar kwalijk.’

‘Dat maakt niet uit,’ zei Alec. ‘Niet als je jezelf de schuld geeft.’

In stilte liepen ze met zijn drieën door de gangen van het Instituut, waar nu opmerkelijk veel andere schaduwjagers waren. Sommigen maakten deel uit van speciale commissies die vanuit Idris waren overgekomen om de situatie hier af te handelen. Niemand keek echt naar Isabelle, Alec of Clary. In het begin werd er heel wat afgestaard naar Clary en ze had de woorden ‘Valentijns dochter’ zo vaak horen fluisteren dat ze niet meer naar het Instituut had willen komen. Maar nu had ze zo vaak voor de Raad gestaan dat de nieuwigheid eraf was.

Ze namen de lift naar beneden. Het schip van het Instituut was fel verlicht met heksenlicht en de gebruikelijke kaarsen. Er stonden overal Raadsleden met hun familie. Luke en Magnus zaten op een kerkbank met elkaar te praten. Naast Luke zat een lange vrouw met blauwe ogen die precies op hem leek. Ze had haar haar gekruld en de grijze plukken bruin geverfd, maar Clary herkende haar nog steeds: het was Lukes zus Amatis.

Magnus stond op toen hij Alec zag en liep naar hem toe om met hem te praten. Izzy zag blijkbaar ook iemand die ze kende en ze was ineens weg, zonder te zeggen waar ze heen ging, zoals ze wel vaker deed. Clary liep naar Luke en Amatis. Ze zagen er allebei moe uit en Amatis klopte vriendschappelijk op Lukes schouder. Luke stond op en omhelsde Clary toen hij haar zag. Amatis feliciteerde Clary met het feit dat de Raad haar vrijgesproken had en ze knikte. Ze had het gevoel dat ze maar half aanwezig was en dat alles op de automatische piloot ging.

Vanuit haar ooghoek zag ze Magnus en Alec. Ze waren aan het praten en Alec leunde naar Magnus, zoals stelletjes dat doen, helemaal in hun eigen, afgesloten universum. Ze was blij voor hen, maar het deed ook pijn. Ze vroeg zich af of ze dat ooit weer zou voelen en of ze dat ooit weer zou willen. Ze herinnerde zich Jace' stem: *Ik wil niet eens iemand anders willen.*

'Aarde aan Clary,' zei Luke. 'Wil je naar huis? Je moeder kan niet wachten om je te zien en ze wil graag bijpraten met Amatis voordat ze morgen weer teruggaat naar Idris. Ik dacht dat we misschien uit eten konden gaan. Jij mag het restaurant kiezen.' Hij probeerde de bezorgdheid in zijn stem te verbergen, maar Clary kon die toch horen. Ze had de laatste tijd niet zoveel gegeten. Haar kleren hingen losjes om haar lijf.

'Ik ben niet echt in een feeststemming,' zei ze. 'Niet nu de Raad heeft besloten dat Jace geen prioriteit meer is.'

'Clary, dat betekent niet dat ze niet doorgaan met zoeken,' zei Luke.

'Dat weet ik wel, maar het is net alsof er gezegd wordt dat het

geen reddingsactie meer is, maar een zoektocht naar een lijk. Zo klinkt het.' Ze slikte. 'Hoe dan ook, ik wilde eigenlijk bij Taki's eten met Isabelle en Alec,' zei ze. 'Even iets normaal doen.'

Amatis kneep haar ogen samen en keek naar buiten. 'Het regent heerlijk.'

Clary voelde hoe haar lippen zich uitstrekten tot een glimlach. Ze vroeg zich af of het er net zo nep uitzag als het voelde. 'Ik ben niet van suiker.'

Luke gaf haar wat geld. Hij was duidelijk opgelucht dat ze ging eten met vrienden. 'Beloof me alleen wel dat je iets eet.'

'Oké.' Door het stekende schuldgevoel heen lukte het haar om hem een kleine, oprechte glimlach te schenken.

Magnus en Alec stonden niet meer waar ze eerst hadden gestaan. Clary keek om zich heen en zag Izzy's vertrouwde zwarte haar in de mensenmassa. Ze stond bij de grote deuren van het Instituut en praatte met iemand die Clary niet kon zien. Clary liep op Isabelle af en toen ze dichterbij kwam, herkende ze iemand van de groep. Ze schrok er een beetje van. Het was Aline Penhallow. Haar glanzende zwarte haar was afgeknipt tot net boven haar schouders. Naast Aline stond een slank meisje met witgoud haar en pijpenkrullen. Haar haar zat met een klem naar achteren, zodat goed te zien was dat haar oren uitliepen in een punt. Ze droeg een mantel van de Raad en toen Clary nog dichterbij kwam, kon ze zien dat de ogen van het meisje een ongebruikelijke, schitterende blauw-groene kleur hadden. Een kleur die Clary voor het eerst in twee weken deed verlangen naar haar Prismacolor-potloden.

'Vind je het niet raar dat je moeder de nieuwe consul is?' zei Isabelle tegen Aline toen Clary erbij kwam staan. 'Niet dat Jia niet beter is dan... Hé, Clary. Aline, je herinnert je Clary nog wel, toch?'

De twee meisjes knikten naar elkaar. Clary had Jace ooit betrappt toen hij aan het zoenen was met Aline. Het was destijds

verschrikkelijk geweest, maar de herinnering was nu niet langer pijnlijk. Ze zou op dit moment alleen maar opgelucht zijn om Jace met wie dan ook te betrappen. Het zou betekenen dat hij nog leefde.

‘En dit is Alines vriendin, Helen Blackthorn.’ Isabelle legde de nadruk op het woord ‘vriendin’. Clary keek haar geïrriteerd aan. Dacht Isabelle dat ze gek was? Ze herinnerde zich nog dat Aline haar had verteld dat kussen met Jace een experiment was om te kijken of ze op jongens viel. Blijkbaar niet dus. ‘Helens familie leidt het Instituut in Los Angeles. Helen, dit is Clary Fray.’

‘Valentijns dochter,’ zei Helen. Ze keek verrast en was duidelijk onder de indruk.

Clary kromp ineen. ‘Daar probeer ik niet al te veel aan te denken.’

‘Sorry. Dat begrijp ik.’ Helen werd rood. Haar huid was heel bleek en leek bijna doorzichtig, als een parel. ‘Ik had er trouwens voor gestemd dat de Raad het zoeken naar Jace actief zou doorzetten. Het spijt me dat het geen prioriteit meer heeft.’

‘Dank je.’ Clary wilde het er niet over hebben en richtte zich tot Aline. ‘Gefeliciteerd met je moeder. Je vindt het vast spannend dat ze nu consul is.’

Aline haalde haar schouders op. ‘Ze is een stuk drukker nu.’ Ze keek naar Isabelle. ‘Wist je dat jouw vader heeft aangegeven dat hij de nieuwe inquisiteur wil worden?’

Clary voelde hoe Isabelle naast haar verstijfde. ‘Nee. Nee, dat wist ik niet.’

‘Het verraste me,’ voegde Aline eraan toe. ‘Ik dacht dat hij behoorlijk toegewijd was aan het Instituut hier...’ Ze onderbrak haar zin en keek langs Clary. ‘Helen, ik denk dat jouw broertje een poging doet de grootste plas van gesmolten kaarsvet ter wereld te maken. Misschien moet je hem even tegenhouden?’

Helen slaakte een wanhopige zucht en mompelde iets over twaalfjarige jongetjes. Ze verdween in de menigte en op hetzelfde moment kwam Alec naar hen toe gelopen. Hij begroette

Aline met een omhelzing. Clary vergat soms dat de Penhallows en de Lightwoods elkaar al jaren kenden. Alec gebaarde naar Helen. 'Is dat je vriendin?'

Aline knikte. 'Helen Blackthorn.'

'Ik hoorde al dat er elfenbloed in die familie zat,' zei Alec.

Aha, dacht Clary. Dat verklaarde de puntige oren. Nephilimbloed was dominant en het kind van een elf en een schaduwjager zou ook een schaduwjager worden, maar soms kwam het elfenbloed er op een vreemde manier doorheen. Dat kon zelfs generaties later.

'Een beetje,' zei Aline. 'Luister, Alec, ik wilde je nog bedanken.'

Alec keek verbijsterd. 'Waarvoor?'

'Wat je deed in de Zaal van de Akkoorden,' zei Aline. 'Magnus op die manier zoenen. Het gaf mij de moed om aan mijn ouders te vertellen dat ik... eh... om uit de kast te komen. En als ik dat niet had gedaan, had ik Helen denk ik nooit durven benaderen.'

'O.' Alec keek geschrokken, alsof hij zich nooit had gerealiseerd dat zijn daden ook gevolgen konden hebben voor mensen buiten zijn directe familie. 'En je ouders? Hoe reageerden ze?'

Aline rolde met haar ogen. 'Ze negeren het, alsof ze hopen dat het weggaat als ze er niet over praten.' Clary herinnerde zich wat Isabelle had gezegd over de houding van de Kloof ten opzichte van homo's. *Als het gebeurt, praat je er niet over.* 'Maar het had erger gekund.'

'Het had zeker erger gekund,' zei Alec, en hij zei dit op zo'n onverbiddelijke manier, dat Clary hem verbaasd aankeek.

Aline keek vol medelijden naar Alec. 'Het spijt me,' zei ze. 'Als jouw ouders het niet...'

'Ze vinden het prima,' zei Isabelle een beetje te fel.

'Nou, hoe dan ook. Ik had niets moeten zeggen. Jace wordt vermist en jullie maken je natuurlijk zo'n zorgen allemaal.' Ze haalde diep adem. 'Ik weet dat jullie waarschijnlijk al allerlei domme dingen over hem hebben gehoord. Mensen zeggen nou

eenmaal rare dingen als ze niet weten wat ze moeten zeggen. Maar ik... ik wilde jullie iets vertellen.' Ze stapte ongeduldig opzij voor een voorbijganger en ging dichterbij de Lightwoods en Clary staan. 'Alec, Izzy,' zei ze zachtjes. 'Ik weet nog dat jullie ons een keer kwamen opzoeken in Idris. Ik was dertien en Jace was... twaalf, denk ik. Hij wilde het Brocelindwoud zien, dus op een dag leenden we een paar paarden en reden we ernaartoe. We verdwaalden natuurlijk. Het woud is ondoordringbaar. Het werd donker en het bos werd dichterbij en ik was doodsbang. Ik dacht dat we daar dood zouden gaan. Maar Jace was totaal niet bang. Hij wist zeker dat we de weg weer zouden vinden. Het duurde uren, maar uiteindelijk heeft hij ons daar weg gekregen. Ik was zo dankbaar, maar hij keek me aan alsof ik gek was. Alsof het niet meer dan logisch was dat hij ons daaruit zou krijgen. Falen was geen optie. Ik wil hier alleen maar mee zeggen dat... dat hij zijn weg terug wel weer vindt. Ik weet het zeker.'

Clary wist niet zeker of ze Izzy ooit had zien huilen, maar het was duidelijk dat dat elk moment kon gebeuren. Haar ogen waren verdacht groot en glanzend. Alec keek naar zijn schoenen. Clary voelde een knoop van ellende in haar maag en probeerde die te negeren. Ze wilde niet denken aan Jace toen hij twaalf was. Ze wilde er niet aan denken dat hij verdwaald was in de duisternis. Als ze dat deed, zou ze voor zich zien waar hij nu was. Ergens gevangen, roepend om haar hulp, wachtend totdat ze zou komen. Dan zou ze instorten. 'Aline,' zei ze toen ze zag dat Isabelle en Alec allebei niet in staat waren om iets te zeggen. 'Bedankt.'

Aline glimlachte verlegen. 'Ik meen het echt.'

'Aline!' Het was Helen. Ze had haar hand stevig om de pols van een jonge jongen geklemd. Het joch zat helemaal onder het blauwe kaarsvet. Hij had vast gespeeld met de kaarsen in de enorme kandelaars die aan de zijkant van het schip van de kerk hingen. Hij zag eruit alsof hij een jaar of twaalf was en had een ondeugende glimlach op zijn gezicht en dezelfde felle blauw-

groene ogen als zijn zus, al was zijn haar donkerbruin. 'We moeten denk ik gaan, voordat Jules de hele tent afbreekt. En ik heb geen idee waar Tibs en Livvy uithangen.'

'Die waren kaarsvet aan het eten,' zei Jules behulpzaam.

'O god,' kreunde Helen. Ze keek verontschuldigend. 'Let maar niet op mij. Ik heb zes jongere broers en zussen en één oudere. Het is altijd een dierentuin.'

Jules keek van Alec naar Isabelle en ten slotte naar Clary. 'Hoeveel broers en zussen heb jij?' vroeg hij.

Helen trok wit weg. 'Wij zijn met zijn drieën,' zei Isabelle opvallend kalm.

Jules bestudeerde Clary. 'Jullie lijken niet op elkaar.'

'Ik ben geen familie,' zei Clary. 'Ik heb geen broers en zussen.'

'Niet een?' zei de jongen vol ongeloof, alsof ze hem net had verteld dat ze zwemvliezen had in plaats van voeten. 'Kijk je daarom zo verdrietig?'

Clary dacht aan Sebastian, met zijn ijswitte haar en zwarte ogen. Was dat maar zo, dacht ze. Was het maar zo dat ik geen broer had. Dan was dit allemaal nooit gebeurd. Een kleine golf van woede trok door haar aderen en verwarmde haar ijzige bloed. 'Ja,' zei ze zachtjes. 'Daarom ben ik verdrietig.'